

۱۰

آواز همایون و ساز سهراب در «مست عشق»

نشر جام جم کتاب‌های صوتی را با عنوان «توشه اربعین» برای ایام عزاداری امام حسین^(ع) تولید کرده است

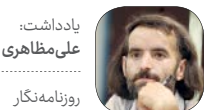
پیاده‌روی همراه با کلمات

فرهنگ

شنبه ۲۰ مهر ۱۳۹۸ :: شماره ۵۵

اکران فیلم‌های تازه، پاییز سرد سینما را گرم کرده است؟

نبض فروش روی «رد خون»

پادداشت:

علی مظاهری

روزنامه‌نگار

حافظ راز جاودانگی

جز دل من کز ازل تا به ابد عاشق رفت جاودان کس بشنیدیم که در کار

بماند

حافظ اوج سرآمد کلان روایتی است که از پی چند سده تکوین و کمال‌جویی سرانجام در دیوان خواجه به تجلی دم زد و کمالات زبانی و معنایی‌اش را بر جهان‌مان تاباند. کمتر شاعر و شعری ست که تذکره‌ها یادش کرده اند و در دیوان خواجه از آن، رنگی، عطری و پرتویی نتراویده و ندمیده و ندرخشیده باشد؛ حافظ جامع سخن پارسی است، چکیده شعر و شعور و فرهنگ ما ایرانیان. بنا به کاوش یکی از حافظ پژوهان دوسوم دیوانش برآمده از تجربیات زبانی سایر شاعرانی است که در غزل‌های خواجه کمالی دیگر یافته به‌عبارتی که از هگل به یاد داریم حافظ همان بزرگی است که بر شانه بزرگان پیشین نشسته و البته چه سزاوار و بجا این مقام و مکان را از آن خودساخته است

یادم است دوران پژوهش و آشنایی با مکاتب متن‌شناسی و متن‌پژوهی هرچه می خواندیم و درمی یافتیم و... حافظ را با آن شیوه‌های شناخت و ادراک‌متن که سنجه می‌کردیم هم چنان خواجه شاعران افق تافق هر سنجه و معیاری را برمی تافت در عین حالی که از آن‌ها فراتر بود و فراتر می نمود شگفتا متنی که زمان آفرینشش بسی پیش از دوران مدرن بوده در برابر آخرین و تازه‌ترین دستاوردهای فکر بشر مدرن در زمینه متن‌پژوهی و متن‌شناسی و ادراک و تاویل معناها چنین حاضر جواب است و همواره آماده و زبان‌آور.

چندلایه بودن حافظ از شگفتی‌هاست. این متن هیچ‌گاه کم نمی‌آورد و تمام نمی‌شود با هرزمانه تازه می‌شود و هیچ‌گاه «رنگ کهنگی نمی‌پذیرد» از این نظر اگر او را فرکان عجم نامیده‌اند از سر مقدس‌سازی یا غلو نیست بلکه قضیه در اشتراکاتی است که متن‌های جاودانه با یکدیگر دارند. نسبتی که هریک به جاودانگی می‌برند آن‌ها را هم نزدیک و درپیوند می‌نمایاند.

حافظ با جهان می‌زید. حافظ همانی نیست که به نظر می‌آید. حافظ خود ایرانی است فراتر از دسته‌بندی و بیرون از هر ساختار پیشنهادی و ازپیش‌تعیین‌شده‌ای. حافظ، حافظ است تنها با شر و شرارت‌های اجتماعی در ستیز دائمی نیست بلکه سرشار است از اهداف مثبت و والای انسانی و اجتماعی. گستره نیک‌خواهی‌های حافظ دامنه‌امصار را در نوردید، با این‌که قابل‌پیش‌بینی نیست و با زمانه‌اش و زمانه‌ها سر ناسازگاری دارد هم‌چنان سرزنده و متعالی می‌زید و زندگی می‌کند و زندگی می‌سازد.

خواندید غیرقابل‌پیش‌بینی؛ مگر نه این‌که بیت از پی بیت، جهانی دیگر و افقی دیگر گشوده می‌شود که بین‌شان فاصله‌های بزرگی هست که سرشار از معناهای سرگت است؟ فرهنگ و شیوه‌های قومی به قول ژاک دریدا هر دم درگرو می‌شود شاید این یکی از پرشمار دلایل بی‌کرانی معناهای حافظ باشد و آینه‌هایی که به جاودانگی روی زمانه‌ها گشوده و هرکس در هر زمان خودش را در آن می‌جوید و می‌یابد و معنا می‌کند.

جایزه ادبیات نوبل سال ۲۰۱۹ به پیتر هانتکه اتریشی تعلق گرفته که از نسل‌کشی در جنگ یوگسلاوی حمایت کرده بود

قلم در خون

مأوایی‌ها راهی کربلا شدند تا خستگی زائران و موکب‌داران را با اجراهای فرهنگی کمتر کنند

خواندن سرود برادری در پیاده‌روی‌های عاشقانه

بیشتر و بهتری هم داشته باشد. این گروه به کار خود ادامه داده و دو روز قبل از اربعین اجراهای خود را در کربلا به پایان می‌رسانند.

يك اجرای نمایشی موسیقایی

«عمود ۹۷۵» دیگر پروژه‌ای است که در میان راه نجف به کربلا و در مکانی که حدود يك ساعت با کربلا فاصله دارد، اجرا خواهد شد. در این مکان استیج زده می‌شود و ۱۳۰۰ مصدلی می‌گذارند تا زائران برای رفع خستگی راه بتوانند در آنجا هم استراحتی کرده و هم برنامه‌های فرهنگی را تماشا کنند. در این اجراهای ۴۵ دقیقه‌ای که از ۹ صبح تا ۸ شب در فواصل معینی اجرا می‌شود، هفت سرود در قالب نمایشی که سناریویی ویژه دارد، خوانده و اجرا می‌شود. سروده‌ها هم به چهار زبان فارسی، عربی، ترکی و انگلیسی خوانده می‌شود تا مخاطبان مختلف بتوانند درکی از آنها داشته باشند. این نمایش که مأوایی‌ها عنوان نوا نمایش را برایش انتخاب کرده‌اند، «حسین یجمعا» نام دارد و به حماسه عاشورا و پیاده‌روی اربعین می‌پردازد و درونمایه‌ای استکبار ستیزانه در موسیقی و اجرای بخش‌های نمایشی خود هم دارد. همچنین در بخشی از اجرا، قطعه‌ای برای تشکر از خادمان و موکب‌داران هم تدارک دیده شده تا همه آنهايي که در مسیر کربلا تا نجف حضور داشته و برای راحتی بیشتر زائران و تسهیل دشواری‌های يك سفر عاشقانه با پای پیاده تلاش می‌کنند، سهمی در این اجراها داشته باشند و به این شیوه از آنها قدردانی شود.

عمود ۹۷۵ روز قبل از اربعین به کار خود پایان داده و راهی تهران می‌شود. هر چند احتمالا مردم عراق یادشان می‌ماند آنها تمام روزهایی را که مشغول تلاش برای خدمات‌دهی به زائران اربعین بوده‌اند، از نجف تا کربلا در مسیر همراهشان بوده و سعی کرده‌اند خستگی این همپان‌داری بزرگ را برایشان کم‌رنگ کنند. هر چند آنها پاداش اصلی‌شان را از امام حسین می‌خواهند یا شاید هم تلاش‌هایشان عاشقانه باشد و بی‌خواستن پاداش و اجری، اما این‌که ما هم همسایه‌های خوب و قدردانی باشیم، اتفاق کمی نیست، دل‌ها را بیشتر به هم پیوند می‌دهد و برادری‌ها را محکم‌تر می‌کند.

شده و شب گذشته از شبکه سوم سیما پخش شد. این اجراها امسال هم ادامه پیدا می‌کنند و گروه اجرایی از روز گذشته در شهر نجف مستقر شده و دو کار به زبان عربی و یکی هم به زبان ترکی را در موکب‌ها اجرا می‌کنند تا قدردانی امسالشان مفصل‌تر باشد و تاثیرگذاری

اربعین و اهالی موکب هنرجویی

مرکز آموزش حوزه هنری هم مدتی است موکب هنرجویی را راه اندازی کرده و در آن مشغول فعالیت هستند. اعضای این پوشش هنری برای ایام اربعین هم بیکار ننشسته و مشغول تولید محصولات فرهنگی در قالب ویدئو و پادکست بوده‌اند. برنامه اصلی این گروه تولید ۴۰ اثر است و سخت در حال کار هستند. آن‌طور که حسین مروی، مسؤول این حرکت فرهنگی می‌گوید، تا ایام اربعین اگر هم تمام ۴۰ اثر آماده تولید نشود، قطعاً بالای ۲۰ کار ارائه خواهد شد. کارهایی که حالا سازندگانش قصد دارند از فضاهای رسانه‌ای مختلف برای ارائه آنها به جامعه استفاده کنند.

هر چه به اربعین نزدیک‌تر می‌شویم، خیل آنها که

پیاده و سواره، زده‌اند به دل جاده‌ها تا روز چهارم عزاداری سید و سالار شهیدان امام حسین(ع) را در جوار حرمش در کربلا بگذرانند، بیشتر می‌شود جایی که بسیاری تجربه‌اش کرده‌اند و آن رایگی از امن‌ترین گوشه‌های جهان می‌دانند، جایی که برای همیشه گوشه‌ای از قلب‌شان را گرفته و خیلی‌هایشان را هم دوباره و دوباره راهی این مسیر عشق می‌کنند.

مسیری که از موکب‌داران و زائرانش حتی در عکس‌ها هم می‌شود بهترین حس‌ها را گرفت و حال خوب‌شان را از کیلومترها دورتر حس کرد. با استقبال مردم و پررنگ‌تر شدن راهپیمایی سالانه اربعین ایرانی‌ها هم کم‌کم سعی کردند در بخش‌هایی از این آیین پرشور نقشی داشته باشند. نهادهای فرهنگی و هنری هم از قافله جا نماندند و به درست تشخیص دادند که در این مسیر می‌شود کارهای فرهنگی ارزشمندی انجام داد.

کارهایی که بتوانند در پایان مسیری به موکب‌داران حاضر که علاوه بر عراق از چند کشور دیگر از جمله لبنان، ترکیه و... هم هستند، حس قدردانی ایرانی‌ها را القاء کند و پاسخ گوشه‌ای از تلاش‌ها و محبت‌هایشان را در يك عمل یا اتفاق قدرشنا سانه ببینند و موجب شوند مردم دو کشور عمیق و با روی گشاده‌تری به هم بلیخن بزنند.

اجراهای غیرمنتظره

یکی از اتفاقات فرهنگی خوب این ایام در سال گذشته طرح‌هایی بود که بخش موسیقی سازمان هنری - رسانه‌ای اوج - که با نام ماوا می‌شناسیمش - اجرا کرد. در یکی از این طرح‌ها پروژه فلش مابی بود که اجرای غیرمنتظره‌ای را به میان موسکب‌داران بری.

در این اجراها گروه‌های موسیقی به موکب‌ها می‌رفتند و قطعه «خیر الاحباب» به معنی بهترین عشق را برای موکب‌داران اجرا و از زحماتشان قدردانی می‌کردند. اتفاقی که در قالب کلیپ‌هایی هم ضبط و از سوی کاربران عراقی در یوتیوب منتشر شد. آمار بازدید جالبی را هم از سر گذارند و بیش از دو میلیون نفر آن را تماشا کردند.

آن‌طور که روابط عمومی مرکز موسیقی ماوا می‌گوید هم این اجراهای غیرمنتظره برای موکب‌داران بسیار شیرین و لذتبخش بوده و درباره‌اش اظهار علاقه می‌کرده‌اند.

خبر الاحباب با ترانه‌ای عامیانه به زبان عربی خوانده شده و همین هم موجب تاثیرگذاری بیشتر آن شده است. این اثر را ۳۰ خواننده و نوازنده اجرا می‌کردند. آنها ابتدا در نجف به موکب‌ها رفته و بعد از تشکر از موکب‌داران حاضر در این شهر راهی مسیر نجف به کربلا می‌شدند، اجراهایشان را ادامه داده و در کربلا به پایان می‌رسانند.

آنها سیستم‌های صوتی، دما و سنج و... را توی گاری گذاشته و مسیر را طی می‌کردند. رابطه‌ای رودررو، نزدیک و عمیق با موکب‌داران برقرار کرده‌اند. محاصل این اجراها هم البته در مستندی از سوی ماوا عرضه

۱۲

جام جم

پشت صحنه

سخت بود، سخت!

ما بودیم و شنبه‌ای که همیشه يك روز زودتر بقیه‌مان را می‌گیرد که بدو بیا تحریریه! شوخی هم نیست. کار روزنامه اصلا جدی‌ترین کار دنیا ست. یعنی نشد و نرسیدم و فلائی تلفنش را جواب نداد، نداریم. باید بنویسیم، خیلی هم خوب بنویسیم. آن هم ظهر جمعه که از قدیم حس چرت شیرین عصرگاهی، فیلم تماشا کردن و مهمانی رفتن به آن گره خورده است. خلاصه که بگویم برایتان فقط عشق می‌تواند کاری کند که ناهار خورده و نخورده بزنی بیرون و برسی تحریریه، آن هم در يك روز پر مشغله. آن‌قدر که یادت برود گزارش‌هاوشناسی و شعر و ضرب‌المثل و هر چیز دیگری را بیاوری وسط پشت صحنه. فکر کنم دست‌تان آمد که این جمعه دیروزی با همه هفته‌های قبلی برای نگارنده فرق داشته و خواسته از همین تریبون بگوید آقا سخت بود... سخت... حالا برویم سراغ صفحه‌ها و ببینیم چه خبر است، چه کرده‌ایم و چه اتفاقاتی را برای نوشتن و پرداختن به آنها انتخاب کرده‌ایم.

در صفحه ۹ رفته‌ایم سراغ ماجراهای موسیقایی موسسه ماوا که بخشی از موسسه هنری، رسانه‌ای اوج است، طی یکی دو سال گذشته کلی موسیقی خوب تولید کرده و اتفاقات مثبت و انرژی بخش آفریده است. ماوا امسال هم راهی طریق نجف تا کربلا شده و در حال اجرای برنامه‌های خوبی است. همین‌طور رفته‌ایم سراغ موکب هنری‌های حوزه هنری و درباره فعالیت‌های اربعینی‌شان نوشته‌ایم. بخوانید و ببینید چه اتفاقاتی در حال رخ دادن است.

در صفحه ۱۰ هم که هر روز به فرهنگ و هنر می‌پردازیم حواس‌مان بوده از جایزه نوبل ادبیات امسال نگذریم و حواشی‌اش را بررسی کنیم. انگار این نوبل ادبیات دیگر قصد ندارد عاقبت بخیر شود کلا چند سالی است هی حاشیه پشت حاشیه و امسال هم... همه ماجرا را که نباید اینجا بگویم، اصلا حواسم نیست... بروید خودتان بخوانید و حواشی پیش‌آمده را از نظر بگذرانید.

اکران پاییزی سینما هم اتفاقی است که امروز توجه همکاران سینمایی‌مان را جلب کرده است. فیلم‌های این دوره اکران را بررسی کرده‌اند تا ببینند سینما با خودش و مخاطبان چند چند است و آیا اکران‌های پاییزی و فیلم‌های تازه توانسته‌اند رخ‌وت و سرمای تابستانی را به گرمای پاییزی تغییر دهند. بروید صفحه ۱۱ و ببینید حال سینما چطور است، هوای سرد پاییز را گرفته یا رنگ‌های گرم و پرحرارت برگ‌هایی که زیباترین اتفاق پاییزند.

در آخرین صفحه هم برایتان توشه اربعینی خاصی داریم. آتقدیر که می‌توانید آن را با خودتان به آیین عزیز پیاده‌روی اربعین هم ببرید و لذت سفرتان را دو چندان کنید. محمد شفيعي مفصل برایتان در این باره نوشته و می‌توانید هر جا که باشید، با گزارش این صفحه برنامه‌ریزی کرده و دلتان را راهی مسیر کربلا کنید.